

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Forum Competens Quæstionibus ex Universo Jure
selectis, atque ad praxin utilissimis illustratum, Seu
Tractatus Canonico-Civilis**

Friderich, Melchior

Ingolstadium, 1709

§. I. An per Delictum Forum acquiratur?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61662](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61662)

incompetente, qui remittit partes ad instantiam excipientis, tradit post Bart. Alex. Castr. Dec. Felin. ac alios Barbosa *l. c. n. 365.* Non tamen opus est cautione poenali, vel juratoriâ, aut fidejussoriâ; sed sufficit promissio simplex. *cit. L. 2. §. 6.* Alterum est, cum privilegium revocandi domum sit exceptio instar declinatoriæ fori, opponendam esse ante litis contestationem. Marian. *l. c. n. 6.* Felin. *l. c. col. ult. & in C. cum ordinem de Rescript. n. 15.* Em. Gonzal. *l. c.* Hæc porrò inutiliter disputata forent quoad Curiam Romanam, si verum esset, quod Felin. *cit. col. ult. v. ult.* tradit, juxta praxin illius Curix non permitti revocationem. Quæ tamen praxis quia dura est, nec à recentioribus DD. refertur, idcirco vel nunquam extitit vel sublata rursus fuit.

CAPUT II.

De Foro Delicti.

§. I.

An per Delictum Forum acquiritur.

SUMMARIUM.

136. *Delinquens forum sortitur in loco delicti.*
 137. *Etiam privilegiatus.*
 138. *Tametsi habeat privilegium personale.*
 139. *Nisi sit Regularis, aut aliud privilegium in Corpore Iuris clausum habeat.*
 140. *Mandans puniri potest, ubi delictum mandatum est patratum.*
 141. *Forum Pœnitentiale non acquiritur in loco delicti.*
 136. Forum Domicilij universale esse, & cum alijs foris (excepto foro Feudi & rei sitæ, de quo infra *n. 216.*) concurrere, dixi *n. 103.* Unde subditus in loco sui domicilij propter crimen

ubicunque patratum puniri potest. *L. 1. C. ubi de crim. agi oport.*
 & *ibi* Gloss. Bart. ac communis omnium, teste Covarr. *c. 11.*
pract. n. 6. §. his equidem, & Claro *L. 5. sent. §. fin. q. 38. n. 3.*
 Habent tamen delinquentes aliud insuper Forum, ubi conveniri
 & plecti possunt; illud nimirum territorium, quod suo crimine
 violârunt: neque enim excipere possunt, se esse advenas, nec hu-
 jus territorij subditos. *cit. L. 1. §. auth. qua in provinc. C. ubi de*
crim. L. solent 7. ff. de Custod. §. exhib. reor. L. 1. C. ubi senat. §.
clariss. L. 9. 10. §. ult. C. ubi caus. fisc. L. 3. ff. de Offic. praesid. L.
7. §. fin. ff. de accusat. L. 3. ff. de re milit. C. fin. de Foro comp. C.
1. de Raptor. C. 1. de privil. in 6. Delictum namque jurisdic-
 tionem tribuit ei, qui aliàs Judex rei competens non est. *cit. C. fin.*
 & *L. 1. C. ubi de crim. L. 3. ff. de Offic. praes. adeò ut Judex loci*
 delicti in delinquentem constitutum in suo territorio ad omnes
 juris effectus jurisdictionem habeat, non solum quoad ipsam de-
 linquentis personam, sed etiam quoad bona ejusdem alibi exi-
 stentia, ita ut privari iisdem per sententiam possit; executio ta-
 men fieri ab ipso nequeat, sed à Judice domicilij & bonorum fa-
 cienda sit. *C. 14. de Foro comp. & L. 15. §. 1. ff. de re jud. Nec*
refert, unde delinquens sit oriundus. cit. L. 3. L. Non dubio 7. ff.
de Capt. §. postlim. Novell. 8. c. 12. Pariter non refert, cujus
 Dignitatis aut Ordinis sit, qui delinquit. *L. Raptores 24. C. de E-*
pisc. §. Cler. L. quaedam 14. ff. de poen. & L. qui cum 4. §. 7. ff. de
re milit. ita ut etiam Clarissimi in provincia, in qua deliquerunt,
 accusari possint. *cit. L. 1. C. ubi senat. & Comites quoque & No-*
 biles immediatè Imperio subjecti, si in alicujus Civitatis Impe-
 rialis vel alterius Statûs territorio delinquant, à Magistratu illius
 loci criminalem jurisdictionem habente, capi, judicari, & puniri
 valeant, juxta Bart. Bald. & DD. *ad L. 3. ff. de Offic. praesid. Vult.*
ad cit. L. 1. C. ubi senat. n. 48. Colleg. Argentor. L. 48. tit. 2. n. 12.
Besold. Colleg. polit. class. 1. disp. 11. concl. 28. Knipschildt L. 2. de
jure Imper. Civit. c. 5. à n. 90. ubi à n. 102. ad opposita respon-
 det: dubitante Ummio *disp. 4. ad process. jud. th. 2. n. 9. nec facile*
 se

se huius opinionioni subscripturum aiente. Quin hoc procedere de personis in Ecclesiastica dignitate constitutis, adeo ut etiam Episcopus, si in aliena Dioecesi delinquat, puniri ibidem à loci Episcopo possit, affirmat Gloss. in *Can. 1. 4. q. 6.* ac idem de Archiepiscopo in Dioecesi sui Suffraganei delinquente dicendum existimant Panor. in *C. ult. de Foro comp.* ac alij, refragante Anania, Butrio, ac Innocentio. Ubi tamen advertendum est, Archiepiscopos & Episcopos, similesque Superiores Ecclesiasticos in criminalibus, saltem gravioribus, solum subiacere iudicio SS. Pontificis. Trident. *sess. 13. c. 8. de Refor.*

137. Possunt igitur, excepto casu modò allato, in loco delicti puniri etiam privilegiati & exempti. *C. 1. de privil. in 6. & DD. ibi cum Panor. in C. fin. de Foro comp. n. 11. Covar. c. 11. pract. n. 5. Matth. Stephani L. 1. de iurisd. c. 30. n. 26. Auth. quâ in provinc. C. ubi de crim. Novell. 69. c. 1.* Idque certum est & ab omnibus tenetur, si quis privilegio tantùm locali munitus sit: nam si delinquat extra locum exemptum, puniri poterit, ubi deliquit. Si verò privilegium personale habeat, vi cuius coram certo tantùm Iudice respondere cogatur, juxta Butr. in *cit. C. ult. n. 7. Panor. in C. tuarum de privil. & Covarr. l. c. non poterit ratione delicti conveniri coram Iudice territorij, ubi deliquit, sed coram suo duntaxat Iudice. Verùm rectiùs tenent Innoc. in C. Ex ore de privil. Panor. in *cit. C. ult. n. 11. Felin. ibid. n. 5. & Gemin. n. 3. idemque Gemin. Dominic. & Franc. in cit. C. 1. Gloss. Bart. & Bald. in cit. auth. quâ in provinc.* etiam personali privilegio gaudentem posse conveniri in loco delicti, contractùs, & rei sitæ: quia Pontifex *cit. c. 1.* indistinctè sic loquitur: *desinimus, quòd quantumcunque sic exempti (privilegio exemptionis à Sede Apost. concessio) gaudeant libertate, nihilominus tamen ratione delicti, sive contractus, aut rei, de qua contra ipsos agitur, ritè possunt coram locorum Ordinarijs conveniri &c.* Ex quo patet, quòd privilegium exemptionis quantumcunque latum non includit casum delicti, contractùs, & rei sitæ, nisi etiam isti specialiter exprimantur.*

138. Ne-

138. Neque verum est, quod ait Covarr. *l. c.* privilegium hac ratione fore frustratorium: nam etsi privilegium non habeat effectum quoad extraneos Judices, in quorum territorio ille delinquit, contractum init, aut rem sitam habet, operatur tamen, ut coram Judice sui domicilij respondere non cogatur, ut observat Oliva *cit. q. 22. n. 8.* Pariter non obest, quod *cit. C. 1. §. in eos* dicitur, privilegium simpliciter concessum, ut quis excommunicari non possit, extendi ad delictum in quacunq; Dioecesi commissum: aliud enim est, non posse excommunicari; aliud non posse alijs poenis subijci. Igitur tametsi etiam in alijs Dioecibus excommunicari nequeat, alijs tamen delicto commensuratis poenis, in loco delicti subijci poterit, ut notant Gloss. *in cit. §. in eos V. quantum*, Gemin. *n. 9.* Franc. *n. 3.*

139. Habent tamen Regulares Ordines privilegia exemptionis cum clausula derogatoria. *cit. C. 1. de privil. in 6.* Dominic. *ibi n. 3.* Oliva *l. c. n. 11.* Exceptis quibusdam casibus, in quibus contra ipsos procedere possunt locorum Ordinarij tanquam Sedis Apost. delegati. Casus illos post Emman. Rodriq. ac alios recenset Alviset *de Privileg. Ord. Reg. sect. 4. dub. 21.* eorumque ferè præcipuus est, de quo Trident. *sess. 6. c. 3. de Refor. & sess. 7. c. 14. de Refor.* Eos infra adducam *n. 309.* Universim si qui habeant privilegium in corpore Juris clausum, vi cuius respondere non teneantur nisi coram certo Judice, non possunt conveniri coram alio Judice, etiam ratione delicti, contractus, vel rei sitæ. Bart. Bald. Panor. Felin. *ll. cc.* ac communis Legist. & Canonistarum; exceptis forsan militibus & clarissimis viris, de quibus *cit. L. 1. C. ubi senator. & L. 3. pr. ff. de re milit.* Neque obstat *cit. C. ult. & L. 1. ac auth. qua in provinc. C. ubi de crim. agi oport.* nam licet ibidem dicatur, conveniri quemvis posse in loco delicti *omni privilegio cessante*, per similes tamen clausulas derogatorias non derogatur privilegij in corpore Juris clausis, ut notant iidem DD. Ex quo deducit Umm. *l. c.* Principes, Comites &c. propter delictum perpetratum alibi forum non consequi, quam coram Austregis, aut certe

certè coram Imperatore. Quid de Studiofis tenendum sit, infra dicitur n. 342.

140. Quod modò dictum est de committentibus delictum, dicendum pariter est de mandantibus: puniri enim ibi possunt, ubi mandatum executioni datum est. Panor. l. c. n. 27. Marian. in C. possulisti de Foro comp. n. 5. Bart. in L. sicut proponitur ff. de fidejuss. Clar. L. 5. sent. §. fin. q. 38. n. 6. ac communis omnium. Idem dicendum est de eo, qui hic tractavit de delicto & alibi perpetravit aut perpetrari fecit. Idem de eo, qui hic ratum habuit delictum alibi suo nomine patrandum: puniri enim possunt in loco perpetrati delicti. Videantur ea, quæ habentur infra à n. 160.

141. Regula hucusque tradita de reis in loco delicti puniendis exceptionem patitur quoad Forum Pœnitentiale. Hoc enim forum delinquens non sortitur ibi, ubi deliquit, nec ibi à peccato absolvi potest, sed solum à Parocho sui domiciliij, vel ab ijs Regularibus privilegiatis, qui undecunque ad se accedentes absolvere queunt. Gloss. in Can. 1. 16. q. 1. Panor. in C. 1. de Raptor. n. 4. & ibid. Butr. n. 10. Anan. n. 13. Covarr. c. 11. pract. n. 4. Navarr. in C. placuit. dist. 6. de Pœnit. n. 83. Clar. l. c. q. 38. n. 5. & communis aliorum contra Palud. & Host. Ratio est: quia ideo leges voluerunt, ut ratione delicti acquireretur forum, & reus, ubi deliquit, puniri posset, licet ibi domicilium non habeat, ut Reipublicæ offensæ & violato territorio satisfiat. Quæ ratio cessat in foro pœnitentiæ, cum in hoc non Reipublicæ, sed Deo offenso satisfiat. Potest tamen delinquens ibi excommunicari, ubi delictum commisit. C. 1. de Raptor. Inter crimina excipitur Crimen Læsæ Majestatis; postquam enim lege Regia omne imperium totaque populi Romani potestas in unum translata fuit & in Imperatores Augustos transijt, solus Princeps, vel is, cui hic in specie id demandasset, cognoscere & judicare coepit. tit. 56. L. 2. feud. Boër. tr. de sedit. præsup. 6. n. 20. Gigas de Crim. Læs. Majest. L. 1. tit. quis de crim. n. 1. Decian. tr. crim. L. 7. c. 38. n. 5. Inter personas excipiuntur. 1. Illustres, seu illustrem dignita-

P

tem

tem obtinentes : nam ex præcedente administratione in causis criminalibus arduis, in quibus non admittitur procurator, accusantur coram Principe, vel eo, cui Princeps commisit, nec coguntur in loco commissi delicti se defendere. *L. fin. C. ubi senator.* 2. Excipiunt aliqui Clericos, sed male: nam possunt puniri ab Episcopo loci, ubi deliquerunt; laico Judici nec in loco domicilij vel originis subjecti sunt. 3. Excipiunt Legatum in legatione peccantem: hunc enim retinere fori privilegium asserunt *Gloss. in auth. qua in provinc. C. ubi de crim. ac alij.* 4. Milites juxta *L. Magisteria 6. C. de Jurisd. om. Judic.* Verùm hæc lex solum loquitur de causis civilibus & desertione aliisque delictis merè militaribus, de quibus solum coram Magistro militiae conveniri queunt: nam super reliquis conveniri posse in loco delicti constat ex *L. 3. §. 1. ff. de re milit.* 5. denique excipiunt Studiosos. Sed de his infra agetur à n. 329.

§. II.

An contra delinquentem procedi in loco delicti possit, si ibi non reperiatur.

SUMMARIUM.

142. *Adversus delinquentem etiam absentem procedi in loco delicti potest, si ante abitum fuit citatus: non tamen ante litem contestatam recipi testes, nisi in quibusdam casibus.*
 143. *Si abijt ante factam citationem, & constat, ubi sit, requirendus est Judex loci, ubi est.*
 144. *Secus publico edicto citatur. Aliud tamen in praxi observatur.*

142. Si delinquens citatus legitimè fuit, dum adhuc præsens in loco delicti esset, dubium non est, procedi postea adversus absentem tanquam citatione præventum posse. *text. in L. §. auth. qua in provinc. C. ubi de crim. agi oport. & DD. ibi, Butr. Panor.*